

POSTANOWIENIE

Dnia 13 grudnia 2013 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Krzysztof Pietrzykowski (przewodniczący)

SSN Dariusz Dończyk (sprawozdawca)

SSN Józef Frąckowiak

Protokolant Katarzyna Bartczak

w sprawie z wniosku B. K. i H. K.

przy uczestnictwie T. N.

o ograniczenie T. N. władzy rodzicielskiej nad małoletnią

Z. N.,

na posiedzeniu jawnym w Izbie Cywilnej

w dniu 13 grudnia 2013 r.,

na skutek zagadnienia prawnego

przedstawionego przez Sąd Okręgowy w K.

postanowieniem z dnia 8 października 2013 r.,

„Czy dziadkowie małoletniego zgłaszający gotowość pełnienia funkcji rodziców zastępczych są uprawnieni do żądania wszczęcia postępowania nieprocesowego (czynna legitymacja procesowa) w sprawie o ograniczenie rodzicowi władzy rodzicielskiej przez zarządzenie umieszczenia małoletniego w rodzinie zastępczej (art. 109 § 2 pkt 5 kodeksu rodzinnego i opiekuńczego)?”

odmawia podjęcia uchwały.

Uzasadnienie

Postanowieniem z dnia 15 maja 2013 r., Sąd Rejonowy w D. oddalił wniosek B. K. i H. K. o ograniczenie władzy rodzicielskiej T. N. nad małoletnią Z. N. Sąd pierwszej instancji przyjął, że wnioskodawcom, dziadkom małoletniej zgłaszającym gotowość pełnienia funkcji rodziny zastępczej, przysługuje uprawnienie do żądania wszczęcia postępowania nieprocesowego, którego przedmiotem jest ograniczenie władzy rodzicielskiej rodzicowi dziecka.

Rozpoznając apelację wnioskodawców od postanowienia Sądu pierwszej instancji, Sąd Okręgowy powziął poważne wątpliwości prawne, którym dał wyraz w postanowieniu przedstawiającym do rozstrzygnięcia Sądowi Najwyższemu zagadnienie prawne. Mimo że uczestnik postępowania nie zgłaszał zarzutu braku legitymacji czynnej procesowej po stronie dziadków małoletniego, to kwestia uprawnienia dziadków małoletniego zgłaszającego gotowość pełnienia funkcji rodziny zastępczej do żądania wszczęcia postępowania nieprocesowego, którego przedmiotem jest ograniczenie lub pozbawienie władzy rodzicielskiej budzi wątpliwości w orzecznictwie sądów. Część z nich przyjmuje bowiem, że dziadkom małoletniego zgłaszającym gotowość pełnienia funkcji rodziny zastępczej przysługuje legitymacja procesowa w formie czynnej na podstawie art. 506 k.p.c., inne zaś taką legitymację wyłączają. Dziadkowie mogą jedynie zgłosić swój udział w sprawie, bowiem uprawnienie do żądania wszczęcia postępowania nieprocesowego, którego przedmiotem jest ograniczenie lub pozbawienie władzy rodzicielskiej powinno mieć oparcie w ustawie. Tymczasem żaden przepis prawa materialnego takiego uprawnienia dziadkom nie przyznaje. W związku z tym wniosek dziadków – jeżeli zostanie złożony – może być potraktowany jako impuls do podjęcia działania przez sąd z urzędu.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 390 § 1 k.p.c., jeżeli przy rozpoznawaniu apelacji powstanie zagadnienie prawne budzące poważne wątpliwości, sąd może przedstawić to zagadnienie do rozstrzygnięcia Sądowi Najwyższemu. Podjęcie uchwały przez Sąd Najwyższy poprzedzone jest kontrolą prawidłowości wydania przez sąd drugiej instancji postanowienia o przedstawieniu rozstrzygnięcia prawnego budzącego

poważne wątpliwości. Postanowienie to powinno zostać podjęte na rozprawie, jeżeli apelacja, podczas rozpoznawania której wyłoniło się zagadnienie prawne, podlega rozpoznaniu na rozprawie (por. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 11 października 1978 r., III CZP 64/78, OSP z 1979 r. Nr 5, poz. 84, z dnia 18 marca 2005 r., III CZP 93/04, niepubl., z dnia 22 listopada 2007 r., III CZP 99/07, niepubl. oraz z dnia 9 lipca 2009 r., II PZP 3/09, niepubl.). W postępowaniu nieprocesowym obowiązuje szczególna regulacja w stosunku do przepisów obowiązujących w postępowaniu procesowym zawarta w art. 514 k.p.c. dotycząca rozpoznawania spraw na rozprawie. O ile w postępowaniu procesowym zasadą jest rozpoznanie spraw na rozprawie, to w postępowaniu nieprocesowym, zgodnie z art. 514 § 1 k.p.c., rozprawa odbywa się w wypadkach wskazanych w ustawie. Reguła wynikająca z art. 514 § 1 k.p.c. ma zastosowanie nie tylko do postępowania przed sądem pierwszej instancji (por. uchwała Sądu Najwyższego z dnia 27 lutego 2002 r., III CZP 3/2002, OSNC 2002, nr 12, poz. 145). W sprawach o ograniczenie władzy rodzicielskiej, zgodnie z art. 579 k.p.c., postanowienie może być wydane tylko po przeprowadzeniu rozprawy. Regulacja ta ma również zastosowanie w postępowaniu apelacyjnym w tych sprawach.

Apelacja wniesiona od postanowienia Sądu Rejonowego była, zgodnie z powołanymi wyżej przepisami, rozpoznawana na rozprawie, która uległa odroczeniu. Postanowienie przedstawiające zagadnienie prawne zostało jednak wydane na posiedzeniu niejawnym, a więc z naruszeniem przepisów postępowania, co stanowi podstawę do odmowy podjęcia uchwały (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 19 marca 2009 r., III CZP 11/09, z dnia 12 sierpnia 2009 r., II PZP 8/09, niepubl. oraz z dnia 23 września 2010 r., III CZP 55/10, niepubl.).

Ponadto, przedstawiając zagadnienie prawne, sąd drugiej instancji powinien wykazać, że jego rozstrzygnięcie jest niezbędne dla rozstrzygnięcia sprawy (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 18 marca 2010 r., II PZP 2/10 niepubl. oraz z dnia 30 marca 2011 r., III CZP 1/11 niepubl.). Niewykazanie związku przyczynowego pomiędzy rozstrzygnięciem przedstawionego zagadnienia prawnego, a podjęciem decyzji co do istoty sprawy stanowi podstawę do odmowy udzielenia odpowiedzi na przedstawione zagadnienie prawne (por. postanowienia

Sądu Najwyższego: z dnia 24 maja 2002 r., III CZP 30/02 niepubl., z dnia 14 września 2006 r., III CZP 61/06 niepubl., z dnia 14 listopada 2006 r., III CZP 84/06 niepubl. oraz z dnia 17 listopada 2009 r., III CZP 85/09 niepubl.). Poza tym, Sąd drugiej instancji powinien wyjaśnić, że w odniesieniu do przedstawionego zagadnienia prawnego ma poważne wątpliwości. W związku z tym powinien uzasadnić, na czym polegają jego wątpliwości i dlaczego uważa je za poważne. Muszą to być własne poglądy sądu; nie jest więc wystarczające ograniczenie się do zaprezentowania stanowiska innych sądów (por. postanowienia Sądu Najwyższego: 14 grudnia 2007 r., III CZP 116/07, niepubl., z dnia 27 maja 2010 r., III CZP 32/10, niepubl., z dnia 26 października 2011 r., III CZP 59/11 niepubl. oraz z dnia 17 stycznia 2013 r., III CZP 95/12, niepubl.).

Nie spełnia powyższych kryteriów zagadnienie prawne przedstawione przez Sąd Okręgowy. Po pierwsze, Sąd Okręgowy ograniczył się do stwierdzenia, że istnieje rozbieżność stanowisk sądów powszechnych dotyczącą legitymacji dziadków do złożenia wniosku o ograniczenie władzy rodzicielskiej rodziców dziecka przez zarządzenie umieszczenia małoletniego dziecka w rodzinie zastępczej i nie odniósł się samodzielnie do przedstawionego w pytaniu prawnym zagadnienia. Po drugie, Sąd Okręgowy nie wyjaśnił, z jakich przyczyn odpowiedź na przedstawione zagadnienie prawne ma z perspektywy sądu drugiej instancji znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy w zaistniałej w niej sytuacji procesowej, tj. gdy Sąd pierwszej instancji wszczął i przeprowadził postępowanie w sprawie o ograniczenie władzy rodzicielskiej zakończone orzeczeniem co do istoty sprawy nie opartym na zakwestionowaniu legitymacji czynnej wnioskodawców, lecz na ocenie tego Sądu, że nie zachodzą przesłanki materialnoprawne uzasadniające ograniczenie władzy rodzicielskiej uczestnikowi postępowania (ojcu małoletniego dziecka) przez zarządzenie umieszczenia dziecka w rodzinie zastępczej u wnioskodawców. Z tego względu można jedynie domniemywać przyczyn przedstawienia Sądowi Najwyższemu zagadnienia prawnego dotyczącego istnienia bądź braku legitymacji po stronie dziadków zgłaszających gotowość pełnienia funkcji rodziny zastępczej do złożenia wniosku o ograniczenie władzy rodzicielskiej ojcu dziecka. Ewentualny brak legitymacji wnioskodawców do zainicjowania postępowania w przedmiocie ograniczenia władzy rodzicielskiej mógł wywołać

wątpliwości Sądu, czy są oni uprawnieni do złożenia środka odwoławczego w postaci apelacji względnie - przy założeniu, iż takie uprawnienie im przysługuje - co do zakresu, w jakim sprawa powinna być rozpoznana przez sąd drugiej instancji, a mianowicie, czy wyłącznie do ustalenia braku uprawnienia do wszczęcia postępowania nieprocesowego w tym przedmiocie.

Dla rozstrzygnięcia obu wskazanych wyżej wątpliwości sposób rozstrzygnięcia zagadnienia prawnego nie ma znaczenia.

Odnośnie do wskazanej wątpliwości dotyczącej możliwości wniesienia apelacji przez wnioskodawców, to prawo to jest niezależne od tego, czy przysługiwało im uprawnienie do zainicjowania postępowania nieprocesowego w przedmiocie ograniczenia władzy rodzicielskiej. Istotne jest bowiem, że Sąd pierwszej instancji wszczął na skutek ich wniosku postępowanie nieprocesowe, które zakończyło się wydaniem rozstrzygnięcia co do istoty sprawy, opartym na ocenie Sądu pierwszej instancji, że nie zachodzą przewidziane właściwymi przepisami k.r.o. przesłanki uzasadniające ograniczenie władzy rodzicielskiej ojcu małoletniej wnuczki wnioskodawców, a w konsekwencji również przesłanki do umieszczenia małoletniej w rodzinie zastępczej. Wnioskodawcy, niezależnie od tego czy posiadali legitymację do złożenia wniosku o wszczęcie postępowania nieprocesowego o ograniczenie władzy rodzicielskiej, byli jego uczestnikami przed Sądem pierwszej instancji i z tej przyczyny przysługują im uprawnienia procesowe przewidziane dla uczestników postępowania, w tym prawo do wniesienia apelacji. Legitymacja do wniesienia środka odwoławczego jest bowiem niezależna od uprawnienia do zainicjowania postępowania nieprocesowego. Wnioskodawca jest zainteresowanym w sprawie (art. 510 k.p.c.) i uczestnikiem postępowania nieprocesowego niezależnie od tego, czy miał legitymację do złożenia wniosku o jego wszczęcie.

Istnienie bądź brak uprawnienia wnioskodawców do zainicjowania sprawy o ograniczenie władzy rodzicielskiej przez umieszczenie małoletniego dziecka w rodzinie zastępczej u dziadków nie ma również znaczenia dla określenia zakresu rozpoznania sprawy przez sąd drugiej instancji ze względu na specyfikę tego postępowania, które, zgodnie z art. 570 k.p.c., może być wszczęte także z urzędu.

Postępowanie nieprocesowe wszczynane jest na wniosek albo z urzędu. Zgodnie z art. 506 k.p.c., sąd wszczyna postępowanie nieprocesowe na wniosek; w wypadkach wskazanych w ustawie sąd może wszcząć postępowanie także z urzędu. Legitymacja procesowa do wszczęcia postępowania nieprocesowego ma istotne znaczenie w postępowaniach wszczynanych wyłącznie na wniosek. Brak tej legitymacji obliguje sąd do oddalenia wniosku o wszczęcie postępowania nieprocesowego (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 7 stycznia 1966 r., I CR 371/65, OSNC 1966, nr 7-8, poz. 133). Zgodnie z art. 514 § 2 k.p.c., nawet w wypadkach, gdy ustawa wymaga przeprowadzenia rozprawy, sąd może, bez wzywania zainteresowanych do udziału w sprawie, oddalić wniosek na posiedzeniu niejawnym, jeżeli z treści wniosku wynika oczywisty brak uprawnienia wnioskodawcy.

Przepisy ogólne o postępowaniu nieprocesowym nie zawierają regulacji - analogicznej do zawartej w art. 2 § 1 dekretu z dnia 18 lipca 1945 r. - Kodeksu postępowania niespornego (Dz. U. Nr 27, poz.169) - określającej krąg osób uprawnionych do wszczęcia postępowania nieprocesowego, wyjaśniając jedynie, kto powinien być uczestnikiem postępowania (art. 510 k.p.c.). Przepis zawarty w art. 511 k.p.c. reguluje treść wniosku, a powołany już wcześniej art. 514 § 2 k.p.c. przewiduje oddalenie wniosku bez wyznaczania rozprawy i bez wzywania zainteresowanych do udziału w sprawie, jeżeli z treści wniosku wynika oczywisty brak uprawnienia wnioskodawcy. Analiza przepisów k.p.c. oraz innych ustaw dotyczących poszczególnych rodzajów spraw nieprocesowych, które mogą być wszczęte na wniosek uzasadnia wniosek, że ustawodawca zasadniczo przewidział wszczynanie tych postępowań przez krąg osób określony w sposób dwojaki (por. uzasadnienie uchwały Sądu Najwyższego z dnia 14 października 2004 r., III CZP 37/04, OSNC 2005, nr 3, poz. 42): bardziej ogólny – wskazując na każdego zainteresowanego (por. art. 527, art. 541 § 1, art. 609 § 1, art. 679 § 2 k.p.c.) względnie mającego w tym interes (art. 1025 § 1 k.c.) - lub bardziej szczegółowy i ograniczony (por. 545 § 1, art. 561 § 1 i 2, art. 562, art. 563, art. 583, art. 600 § 1, art. 610² § 1, art. 610⁷ § 1, art. 626² § 5, art. 635 § 2, art. 637 § 1 k.p.c., art. 39, art. 40, art. art. 61¹ § 3, art. 61⁶ § 1 k.r.o.). Niekiedy przepisy wprost nie określają kręgu osób legitymowanych do złożenia wniosku o wszczęcie postępowania

nieprocesowego w określonej sprawie rozpoznawanej w tym trybie, a uprawnienie do jego zainicjowania wynika z analizy przepisów regulujących daną instytucję prawną, z której wynikają określone prawa bądź obowiązki, o których orzeka się w postępowaniu nieprocesowym.

Analiza przepisów dotyczących postępowań nieprocesowych uzasadnia wniosek, że oprócz postępowań wszczynanych tylko na wniosek są także postępowania, które mogą być wszczęte zarówno na wniosek, jak i z urzędu. Do tego rodzaju spraw należy zaliczyć postępowanie w sprawie o ograniczenie władzy rodzicielskiej. Zgodnie bowiem z art. 570 k.p.c., sąd opiekuńczy może wszcząć postępowanie z urzędu. Mimo to, że żaden przepis nie określa podmiotu uprawnionego do złożenia wniosku o wszczęcie postępowania o ograniczenie władzy rodzicielskiej nie można przyjąć, iż postępowanie w tym przedmiocie może być wszczęte tylko z urzędu. Należy przyjąć - zgodnie z powszechną praktyką sądów powszechnych - że postępowanie to może być wszczęte także na wniosek każdego z rodziców małoletniego dziecka. Legitymację tych osób do zainicjowania postępowania w tym zakresie należy wywieść z natury władzy rodzicielskiej, która przysługuje obojgu rodzicom (art. 93 § 1 k.r.o.). Wykonywanie przez nich władzy rodzicielskiej, tak, jak tego wymaga dobro dziecka i interes społeczny (art. 95 § 3 k.r.o.), jest prawem i obowiązkiem każdego z rodziców. Orzeczenie sądu ograniczające władzę rodzicielską jednemu z rodziców ma bezpośredni wpływ na sposób wykonywania władzy rodzicielskiej przez drugiego z nich. Poza tym, rodzice, którzy na co dzień wykonują władzę rodzicielską, z reguły mają najlepsze rozeznanie o okolicznościach mających wpływ na prawidłowe wykonywanie władzy rodzicielskiej wobec dziecka i z tego względu są najbardziej predestynowani do zainicjowania postępowania w przedmiocie ograniczenia władzy rodzicielskiej. Uprawnienie do wszczęcia postępowania w tym przedmiocie nie powinno być jednak rozszerzane na inne osoby, chociażby łączył je z dzieckiem bliski stopień pokrewieństwa. Po pierwsze, z tej przyczyny, że władza rodzicielska przysługuje tylko rodzicom dziecka. Ingerencja sądu opiekuńczego w to prawo nie wpływa więc na sferę praw i obowiązków względem dziecka innych osób. Po drugie, ze względu na konieczność ochrony dobra dziecka. Ograniczenie władzy rodzicielskiej stanowi bardzo silny instrument ingerencji państwa w stosunki rodzinne. Wszczywanie postępowań w tym

zakresie nie powinno być pochojne i powinno opierać się na istotnej przyczynie. Uznanie szerokiego kręgu osób legitymowanych do złożenia wniosku o ograniczenie władzy rodzicielskiej mogłoby w przypadkach nierzadko występujących silnych konfliktów rodzinnych prowadzić do wykorzystywania tego uprawnienia nie zawsze dla dobra dziecka, lecz do szykanowania jednego bądź obu rodziców, co prowadziłoby do destabilizacji poczucia bezpieczeństwa rodziny. Po trzecie, ze względu na brak przepisu przyznającego taką legitymację osobom bliskim dla małoletniego, przy jednoczesnym wyraźnym określeniu kręgu podmiotów - w art. 113⁶ k.r.o – legitymowanych do zainicjowania postępowania o ustalenie kontaktów osobistych z dzieckiem, a więc postępowania prowadzącego do daleko mniej doniosłych konsekwencji prawnych niż postępowanie o ograniczenie władzy rodzicielskiej. Na gruncie przepisów k.r.o. nie można również przyjąć, aby istniało swego rodzaju uprawnienie osób najbliższych do ustanowienia ich rodziną zastępczą dla małoletniego dziecka. Z tej przyczyny uprawnienia do wszczęcia postępowania w sprawie o ograniczenie władzy rodzicielskiej nie można wywodzić tylko z tej przyczyny, że żąda się ograniczenia władzy rodzicielskiej przez ustanowienie wnioskodawcy rodziną zastępczą dla małoletniego dziecka. Po czwarte, ze względu na regulacje przewidziane w art. 570 i art. 572 k.p.c., które w dostatecznym stopniu gwarantują możliwość wszczęcia postępowania przez sąd opiekuńczy w przedmiocie ograniczenia władzy rodzicielskiej, gdy zachodzą okoliczności uzasadniające jego wszczęcie.

Uzupełnieniem regulacji zawartej w art. 570 k.p.c. jest art. 572 § 1 k.p.c., według którego każdy, komu znane jest zdarzenie uzasadniające wszczęcie postępowania w urzędzie, obowiązany jest zawiadomić o nim sąd opiekuńczy. Artykuł 572 § 2 k.p.c. precyzuje bliżej ten obowiązek w odniesieniu do wymienionych w nim urzędów i instytucji. Podobny w treści obowiązek wynika także z wielu innych przepisów zawartych w ustawach szczególnych. Celem tej regulacji jest to, aby do sądu opiekuńczego zgłaszane były fakty, które mogą uzasadniać wszczęcie przez sąd z urzędu postępowania w sprawach opiekuńczych. W postanowieniu Sądu Najwyższego z dnia 5 maja 2000 r., II CKN 765/00 (niepubl.) wyjaśniono, że art. 572 § 1 k.p.c. nie można rozumieć w ten sposób, że każdy składający zawiadomienie, komu znane jest zdarzenie uzasadniające wszczęcie postępowania w sprawie

opiekuńczej, jest osobą upoważnioną do złożenia wniosku o wszczęcie postępowania w sprawie opiekuńczej. Jednakże złożenie takiego wniosku przez osobę nielegitymowaną do jego wniesienia może powodować powzięcie przez sąd opiekuńczy wiadomości uzasadniających wszczęcie postępowania opiekuńczego z urzędu. Jeżeli więc wniosek o wszczęcie postępowania opiekuńczego zostanie złożony przez osobę, według właściwych przepisów, nieuprawnioną do zainicjowania postępowania, to ze względu na treść przepisu art. 570 k.p.c., sąd ma obowiązek podjąć czynności zmierzające do wyjaśnienia materialnych podstaw do podjęcia odpowiednich decyzji w przedmiocie władzy rodzicielskiej; nie może oddalić tak złożonego wniosku z powołaniem się na treść przepisu art. 514 § 2 k.p.c., który może mieć zastosowanie wyłącznie do postępowań wszczynanych na wniosek. Wszczęcie postępowania nieprocesowego przez sąd opiekuńczy nie jest bowiem dowolne, sąd ma obowiązek jego wszczęcia, jeśli tylko poweźmie wiadomości uzasadniające taką czynność procesową (por. uchwały Sądu Najwyższego: z dnia 26 lipca 1972 r., III CZP 49/72, OSNCP 1973, nr 3, poz. 39 oraz z dnia 22 listopada 1977 r., III CZP 91/97, OSNCP 1978, nr 7, poz. 106). Z tej przyczyny, w sprawach opiekuńczych, które mogą być wszczęte z urzędu, złożenie wniosku o ograniczenie władzy rodzicielskiej przez osobę nieuprawnioną do złożenia tego wniosku nie uprawnia sądu do ograniczenia rozpoznania sprawy tylko do zbadania kwestii legitymacji do złożenia tego wniosku bez rozpoznania istnienia merytorycznych podstaw do podjęcia decyzji przez sąd opiekuńczy w przedmiocie władzy rodzicielskiej. Tylko ubocznie dodać należy, iż wśród spraw rozpoznawanych przez sąd opiekuńczy są także takie, które mogą być wszczęte tylko na wniosek (por. m.in.: art. 561 § 1, art. 583, art. 585 § 1, art. 592, art. 593, art. 598¹ § 3, art. 598¹⁸, art. 601 k.p.c., art. 73, art. 89 § 1 i 2, art. 162 § 1, art. 169 § 1, art. 179 § 1 k.r.o.). Nawet w tego rodzaju sprawach sąd opiekuńczy widząc potrzebę zainicjowania postępowania przez podmiot do tego uprawniony powinien zawiadomić o tym prokuratora lub inny uprawniony do tego organ lub osobę w celu umożliwienia im podtrzymania wniosku i umożliwienia rozpoznania sprawy, przed podjęciem decyzji o oddaleniu wniosku (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 7 stycznia 1966 r., I CR 371/65, PiP 1967, nr 12, s.1072-1073). Ograniczenie rozpoznania wniosku o w przedmiocie ograniczenia władzy rodzicielskiej jedynie do

zbadania czy złożyła go osoba uprawniona do wszczęcia postępowania opiekuńczego byłoby sprzeczne z celem tego postępowania, które służy zagwarantowaniu dobru dziecka. W takich przypadkach, złożony wniosek przez osobę nieposiadającą do tego legitymacji nie ogranicza też sądu opiekuńczego co do sposobu rozstrzygnięcia w przedmiocie władzy rodzicielskiej, który może wydać wszelkie rozstrzygnięcia, które wymagane są ze względu na dobro dziecka. W sprawach tych następuje znaczne ograniczenie czynności dyspozytywnych stron, co wynika z art. 512 § 2 k.p.c. przewidującego bezskuteczność cofnięcia wniosku o wszczęcie postępowania w sprawie, której wszczęcie mogło nastąpić z urzędu (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 17 września 2008 r., III CSK 56/08, nie publ.). Potraktowanie wniosku o wszczęcie postępowania nieprocesowego złożonego przez osobę nieuprawnioną jako zawiadomienia w rozumieniu art. 572 k.p.c. nie może również uzasadniać umorzenia postępowania w razie stwierdzenia braku podstaw do ingerencji w sposób wykonywania władzy rodzicielskiej. W takim przypadku sąd powinien wydać postanowienie orzekające co do istoty sprawy stwierdzające brak podstaw do ingerencji w wykonywanie władzy rodzicielskiej (por. uchwała Sądu Najwyższego z dnia 18 lutego 1969 r., III CZP 134/68, OSNCP 1969, nr 11, poz. 194 oraz uzasadnienie uchwały z dnia 14 października 2004 r., III CZP 37/04). Natomiast w razie zaskarżenia apelacją wydanego przez sąd opiekuńczy orzeczenia co do istoty sprawy w sprawie o ograniczenie władzy rodzicielskiej wszczętego na podstawie wniosku złożonego przez osobę nieuprawnioną, sąd drugiej instancji nie może ograniczyć zakresu rozpoznania sprawy do zbadania braku legitymacji wnioskodawcy do zainicjowania tego postępowania i na tej podstawie oprzeć swojego rozstrzygnięcia. Zakres rozpoznania sprawy przez sąd drugiej instancji w postępowaniu odpowiada bowiem zakresowi kognicji sądu pierwszej instancji i obejmuje także ocenę istnienia materialnoprawnych podstaw do ingerencji sądu opiekuńczego w sposób wykonywania władzy rodzicielskiej.

Z tych względów na podstawie art. 61 § 1 ustawy z dnia 23 listopada 2002 r. o Sądzie Najwyższym (Dz.U. Nr 240, poz. 2052 ze zm.) orzeczono, jak w sentencji.